

Lucie Kotalová se velmi rychle zařadila mezi studující KSV, u kterých jsem cítil zájem o studovaný obor a snahu o odborný a intelektuální růst a tak pro mě zápal, se kterým přistupovala k práci na projektu bakalářské práce, nebyl žádným překvapením. Přestože se jedná o kvality, které by se mohly od studujících sociální antropologie považovat za samozřejmost, v konfrontaci s realitou jeví se jako vyjímečné. Lucii jsem poznal na kurzu Metodologický seminář. V rámci předmětu jsou studující seznamováni s antropologickým výzkumem, prostřednictvím projektů, na kterých v průběhu semestru pracují. Prostřednictvím zadaných úkolů, které musí v průběhu semestru průběžně vypracovat se postupně učí, jak vytvořit téma výzkumu, jak zvolit vhodný "terén", co je možné pozorovat, vnímat a popsat, jakým způsobem přenášet zkušenosti a poznatky z "terénu" do deníku, jak vést rozhovor a jakým způsobem jej přepsat, aby se následně v textu neztratil kontext a atmosféra, ve které byl realizován, atd. Součástí této zkušenosti je tedy pochopitelně také potřeba vyjednat si do "terénů" vstup, čímž získávají studující přímou zkušenost náročného procesu, ve kterém musí navázat, udržovat a rozvíjet vztahy s lidmi, kteří se jim stávají na dobu jednoho semestru informanty.

Autorka předložené práce si tehdy vytyčila vysoce náročný cíl. Předmět jejího výzkumného zájmu se stali členové vietnamské minority, respektive jejich ekonomické strategie. Se zájmem a radostí jsem sledoval, jak si studentka dokázala vytvořit vztahy s rodinou, která provozovala obchod s potravinami a postupně i nadšení, se kterým byla o svých zkušenostech schopná psát a hovořit. Rozhodnutí navázat na již započatou práci a pokračovat ve výzkumu, který zahájila již v průběhu studia, považoval jsem za smysluplné. Využitím materiálu a zkušeností, které studentka vytvořila coby podmínku pro úspěšné absolvování povinného kurzu, autorka zabila dvě mouchy jednou ranou.

Přestože byl výzkum již od počátku limitován jazykovou bariérou, respektive tím, že autorka nehovoří vietnamsky, návrh na pokračování ve výzkumu mezi členy vietnamské minority jsem uvítal. Studentka si byla limitů pro zvolený výzkum vědoma a v průběhu Metodologického semináře opakovaně poučena o významu aktivní a průběžné sebereflexe. Jelikož světy, kam mířil její výzkumný záměr, dostatečně neznám, nabídnul jsem autorce možnost odborných konzultací s dr. Nožinou, který se dlouhodobě vietnamské minoritě v ČR i v JV Asii věnuje. Tuto příležitost studentka využila a s kolegou Nožinou průběžně konzultovala. I zde je patrná míra úsilí, které do své bakalářské práce investovala. Slabinou předloženého textu se nakonec stal moment, který jsem výše uvedl jako pozitivum. Na poměry bakalářské práce dlouhodobý výzkum vedl Lucii ke snaze

zúročit veškeré nabyté poznání. Zatímco jsem opakovaně doporučoval téma výzkumného zájmu zúžit, studentka považovala za důležité nabídnout co možná nejúplnější obraz. Nejen, že se vydala cestou, která nemá konce, ale také může autorku vést ke zobecňování a vytváření esence. Podobně, jak již bylo dostatečně popsáno v debatách nad konceptem kultury. Na necelých čtyřiceti stranách se tak čtenář seznamuje s natolik komplexními tématy jako migrace, diskriminace, ilegalita nebo ekonomické strategie. Přestože práce, až na určitá místa, jako celek funguje, pro případný budoucí výzkum bych autorce doporučil koncipovat téma úžeji.

Na závěr musím zmínit, že některé formulace jsou natolik nešťastné, až mohou ve čtenáři vzbuzovat dojem autorčiny nadřazenosti či nesnášenlivosti vůči lidem, které studovala. Jelikož jsem se studentkou opakovaně o výzkumu a lidech, kteří se stali jejími výzkumnými partnery, hovořil a znám její přístup a názory, tyto ne zcela šťastné momenty považuji za problém v reprezentaci.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou dva.

Tomáš Ryška, Ph.D.